

ANAYASA MAHKEMESİNDEN VERGİ USUL KANUNUYLA İLGİLİ BİREYSEL BAŞVURUYA İLİŞKİN YETKİSİZLİK KARARI

ÖZET : **Anayasa Mahkemesi, 5.3.2013 tarihli ve 2012/829 sayılı Başvuru Kararında, Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesiyle ilgili Bireysel Başvuruya İlişkin "zaman bakımından yetkisizlik" Kararı verdi.**

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesine muhalefetten yargılanarak cezalandırılan başvuru, müdürü olduğu şirkete verilen vergi ziyai cezasının iptali için Vergi Mahkemesine açılan davanın kabul edilmesi ve verilen kararın Danıştay tarafından onanmasından sonra Danıştayın kararına istinaden Asliye Ceza Mahkemesine üç defa yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuş, ancak bu talepler sonuncusu 19/10/2012 tarihinde olmak üzere, Mahkemece reddedilmiştir. Başvurucu ceza yargılaması sırasında ve yargılamanın yenilenmesi talepleri karara bağlanırken adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurucu, ilk olarak İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesince yürütülen ve kendisine iki yıl altı ay hapis cezası verilmesi ile sonuçlanan yargılama sırasında Anayasa'nın 36. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkı kapsamında; "hakkaniyete uygun yargılanma hakkı", "silahlarda eşitlik ilkesi", "delilleri duruşmada tartışma hakkı", "masumiyet ilkesi" ile "gerekçeli karar hakkı"nın ihlal edildiğini; ikinci olarak, yargılamanın yenilenmesi talebini karara bağlayan Mahkemenin verdiği kararın gerekçesiz olması ve bu kararda Vergi Mahkemesinin kararının dikkate alınmaması nedeniyle Anayasa'nın 36. ve 40. maddelerinde tanımlanan adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi ise 27 Mart 2013 tarihli ve 28600 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesi, 5.3.2013 tarihli ve 2012/829 sayılı Başvuru Kararında, başvuruyu “zaman bakımından yetkisizlik” dolayısıyla reddetmiştir.

Anayasa Mahkemesinin red gerekçesi aşağıdaki gibidir.

“..

32. Daha önce başvurulduğu ve reddedildiği için başarılı olunmayacağı belli olan başvuru yoluna, yeni bir delil ileri sürmeksizin, bireysel başvuruların incelenmeye başlandığı tarih olarak belirlenen 23/9/2012 tarihinden sonra tekrar başvurulması sonucu verilen ret kararı üzerine yapılan bireysel başvurunun Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi kapsamında olduğunun kabul edilmesi mümkün değildir. Nitekim başvuru konusu olayda ikinci ve üçüncü defa yapılan yargılamanın yenilenmesi başvurularında, yargılamanın yenilenmesi nedenlerinin bulunup bulunmadığı konusunda değerlendirme yapılmamış olup, talebin daha önce reddedilmesi nedeniyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

33. Açıklanan nedenlerle, yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yönelik şikâyetler yönünden, başvuru konusu kararın 23/9/2012 tarihinden önce kesinleşmiş olduğu anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “zaman bakımından yetkisizlik” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

...”

Anayasa Mahkemesinin 5.3.2013 tarihli ve 2012/829 sayılı Başvuru Kararı, bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

27 Mart 2013, Çarşamba

Sayı : 28600

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM KARAR

Başvuru Numarası : 2012/829
Karar Tarihi : 5/3/2013
Başkan : Serruh KALELİ
Üyeler : Mehmet ERTEN
Zehra Ayla PERKTAŞ
Erdal TERCAN
Zühtü ARSLAN
Raportör : Cüneyt DURMAZ
Başvurucu : İbrahim Oğuz YAPAR
Vekili : Av. Şevket ÇELİK
I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, Asliye Ceza Mahkemesinde 4/1/1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesine muhalefetten yargılanarak cezalandırılmıştır. Başvurucunun müdürü olduğu şirkete verilen vergi ziyai cezasının iptali için Vergi Mahkemesine açılan dava ise kabul edilmiş ve verilen karar, Danıştay tarafından onanmıştır. Danıştayın kararına istinaden Asliye Ceza Mahkemesine üç defa yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunan başvurunun talepleri, sonuncusu 19/10/2012 tarihinde olmak üzere, Mahkemece reddedilmiştir. Başvurucu ceza yargılaması sırasında ve yargılamanın yenilenmesi talepleri karara bağlanırken adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 29/11/2012 tarihinde Anayasa Mahkemesine şahsen yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, 25/12/2012 tarihinde başvurunun karara bağlanması için Bölüm tarafından ilke kararı alınması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

5. Başvurucu hakkında, müdürü olduğu şirkete yönelik olarak vergi denetmenince yapılan vergi incelemesi sonrasında hazırlanan vergi raporuna istinaden İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan dava sonucu, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesinin 4/6/2008 tarih ve E.2007/854, K.2008/556 sayılı kararıyla, sahte belge alıp kayıtlarına intikal ettirerek kullanmak suretiyle vergi kaçakçılığı yaptığı gerekçesiyle 213 sayılı Kanun'un 359. maddesine muhalefetten başvurucuya iki yıl altı ay hapis cezası verilmiştir.

6. Başvurucu tarafından temyiz edilen karar Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 24/6/2009 tarih ve E.2009/6767, K.2009/7956 sayılı kararıyla düzeltilerek onanmıştır.

7. Başvurucu, 7/9/2009 tarihinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından 4/12/2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca itiraz başvurusunda bulunmasını talep etmiştir. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 12/1/2010 tarih ve 2009/286464 sayılı kararda, talepte belirtilen sebeplerin daha önce dile getirildiği, hükmün esasına etkili bir hususun inceleme dışı bırakılmadığı, itirazı gerektirir maddi ve hukuki bir sebep bulunmadığından bahisle itiraz yoluna başvurmayı reddetmiştir.

8. Ceza yargılaması devam ederken 18/12/2007 tarihinde başvurucunun müdürü olduğu şirket adına kesilen vergi ceza ihbarnamelerinin iptali istemi ile İstanbul 8. Vergi Mahkemesine dava açılmıştır.

9. Vergi Mahkemesinin 20/4/2009 tarih ve E.2007/3551, K.2009/1388 sayılı kararı ile vergi ceza ihbarnamesinin iptaline ve cezalı tarhiyatın kaldırılmasına hükmedilmiştir.

10. İlgili vergi dairesince temyiz edilen karar, Danıştay 9. Dairesinin 15/4/2010 tarih ve E.2009/6366, K.2010/1867 sayılı kararı ile onanmıştır.

11. Başvurucu, 4/6/2010 tarihinde Danıştay tarafından onanan Vergi Mahkemesi kararına dayanarak, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesine yargılamanın yenilenmesi talebi ile başvurmuştur. Anılan Mahkeme, 11/6/2010 tarih ve E.2007/854, K.2008/556 sayılı ek karar ile bu talebi sunulan delillerin Yargıtaya sunulan temyiz dilekçesinde yer aldığı, Yargıtayca incelenerek kararın onandığı ve şartları oluşmadığı için yargılamanın yenilenmesi talebinin kabule değer olmadığı gerekçesiyle reddetmiştir.

12. Başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yaptığı itiraz, İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesinin 23/6/2010 tarih ve 2010/960-960 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmiştir.

13. Başvurucunun, 23/11/2011 tarihinde ikinci defa yaptığı yargılamanın yenilenmesi talebi, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 28/11/2011 tarih ve E.2007/854, K.2008/556

sayılı ek kararla, 11/6/2010 tarihli ek kararda aynı konudaki talebin reddine karar verilmesi nedeniyle yeniden karar alınmasına yer olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

14. Başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yaptığı itiraz da İstanbul 19. Ağır Ceza Mahkemesinin 20/12/2011 tarih ve 2011/1058 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmiştir.

15. Başvurucu, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığından 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 17. maddesi uyarınca infazın ertelenmesini talep etmiştir. Başsavcılık, 21/6/2012 tarih ve K.2012/178 sayılı kararıyla 18/12/2012 tarihine kadar infazın ertelenmesine karar vermiştir.

16. Başvurucunun 2/10/2012 tarihinde üçüncü defa yaptığı yargılamanın yenilenmesi talebi, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 10/10/2012 tarih ve E.2007/854, K.556 sayılı ek kararla, 28/11/2011 tarihli ek kararıyla aynı konudaki talebin reddine karar verilmesi nedeniyle yeniden karar alınmasına yer olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

17. Başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yaptığı itiraz da İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 19/10/2012 tarih ve 2012/1245 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmiştir.

B. İlgili Hukuk

18. 23/3/2005 tarih ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 8. maddesi, 4/4/1929 tarih ve 1412 sayılı Mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 305. ilâ 326. maddeleri, 4/12/2004 tarih 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 311. maddesi.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 5/3/2013 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 29/11/2012 tarih ve 2012/829 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu, ilk olarak İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesince yürütülen ve kendisine iki yıl altı ay hapis cezası verilmesi ile sonuçlanan yargılama sırasında Anayasa'nın 36. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkı kapsamında; "hakkaniyete uygun yargılanma hakkı", "silahlarda eşitlik ilkesi", "delilleri duruşmada tartışma hakkı", "masumiyet ilkesi" ile "gerekçeli karar hakkı"nın ihlal edildiğini; ikinci olarak, yargılamanın yenilenmesi talebini karara bağlayan Mahkemenin verdiği kararın gerekçesiz olması ve bu kararda Vergi Mahkemesinin kararının dikkate alınmaması nedeniyle Anayasa'nın 36. ve 40. maddelerinde tanımlanan adil yargılanma ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

21. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1)

numaralı fıkrasında herkesin, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabileceği hükmüne yer verilmiştir. Anayasa'nın geçici 18. maddesinin yedinci fıkrasında bireysel başvuruya ilişkin düzenlemelerin iki yıl içinde tamamlanacağı ve uygulama kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bireysel başvuruların kabul edileceği, 6216 sayılı Kanun'un 76. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise Kanunun 45. ilâ 51. maddelerinin 23/9/2012 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

22. 6216 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrası şöyledir:

“Mahkeme, 23/9/2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceler.”

23. Anılan Anayasa ve Kanun hükümleri uyarınca Anayasa Mahkemesinin yetkisinin zaman bakımından başlangıcı 23/9/2012 tarihi olup, Mahkeme, ancak bu tarihten sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılan bireysel başvuruları inceleyebilecektir. Bu açık düzenlemeler karşısında, anılan tarihten önce kesinleşmiş nihai işlem ve kararları da içerecek şekilde yetki kapsamının genişletilmesi mümkün değildir. (B. No: 2012/947, § 16, 12/2/2013).

24. Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi için kesin bir tarihin belirlenmesi ve Mahkemenin yetkisinin geriye yürür şekilde uygulanmaması hukuk güvenliği ilkesinin bir gereğidir (B. No: 2012/51, § 18, 25/12/2012).

25. Başvurucunun şikâyetlerinin bir bölümü ceza yargılamasına, diğer bir bölümü de yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine yönelik olması nedeniyle her iki yargılama süreci için nihai karar tarihinin ayrı ayrı tespiti gerekmektedir.

26. Başvuru konusu İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesinin 4/6/2008 tarih ve E.2007/854, K.2008/556 sayılı kararı, Yargıtay 11. Ceza Dairesinin 24/6/2009 tarih ve E.2009/6767, K.2009/7956 sayılı kararıyla düzeltilerek onanmıştır. Başvurucu, son olarak 2/10/2012 tarihinde yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuş, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesi 10/10/2012 tarih ve E.2007/854, K.556 sayılı Ek Kararı ile talebin reddine karar vermiştir.

27. Ceza muhakemesi hukukunda hükümlerin kesinleşmesi bakımından tüketilmesi gereken olağan kanun yolu temyizdir (B. No: 2012/162, § 21, 12/2/2013).

28. Başvuru konusu olayda olağan kanun yolu, temyiz üzerine Yargıtay 11. Ceza Dairesinin İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesinin kararını 24/6/2009 tarihinde düzelterek onaması ile tamamlandığından, karar bireysel başvuru yönünden bu tarihte kesinleşmiştir. Başvurucunun 5271 sayılı Kanun'un 311. maddesi gereğince yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmasının, bu yolun olağan bir kanun yolu olmaması nedeniyle, kararın 24/6/2009 tarihinde kesinleşmesi üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

29. Açıklanan nedenlerle, 213 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan hapis cezası verilmesi ile sonuçlanan başvuru konusu kararın 23/9/2012 tarihinden önce kesinleşmiş olduğu anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “zaman bakımından yetkisizlik” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

30. Başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebinin karara bağlanması sürecine ilişkin şikâyetleri açısından da Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi konusunda bir sonuca varabilmek için bu konuda verilen nihai karar tarihinin tespiti gerekmektedir. Başvurucu, yargılamanın yenilenmesi sürecine ilişkin nihai karar tarihinin 1/10/2012 tarihinde yapılan yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yapılan itirazın reddedildiği 19/10/2012 tarihi olduğunu ileri sürmektedir. Ancak başvuru dilekçesi ve ekindeki belgeler incelendiğinde Vergi Mahkemesinin kararına dayanılarak daha önce iki kez daha yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulduğu görülmektedir.

31. 4/6/2010 tarihinde yapılan ilk yargılamanın yenilenmesi başvurusu; sunulan delillerin temyiz dilekçesinde yer aldığı, kararın Yargıtayca incelenerek onandığı, şartları oluşmadığı için yargılamanın yenilenmesi talebinin kabule değer olmadığı gerekçesiyle 11/6/2010 tarihinde reddedilmiştir. Sonraki iki başvuru ise daha önce yapılan yargılamanın yenilenmesi taleplerinin reddedildiği, bu konuda yeniden karar alınmasına yer olmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir (Bkz. § 10-17).

32. Daha önce başvurulduğu ve reddedildiği için başarılı olunmayacağı belli olan başvuru yoluna, yeni bir delil ileri sürmeksizin, bireysel başvuruların incelenmeye başlandığı tarih olarak belirlenen 23/9/2012 tarihinden sonra tekrar başvurulması sonucu verilen ret kararı üzerine yapılan bireysel başvurunun Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi kapsamında olduğunun kabul edilmesi mümkün değildir. Nitekim başvuru konusu olayda ikinci ve üçüncü defa yapılan yargılamanın yenilenmesi başvurularında, yargılamanın yenilenmesi nedenlerinin bulunup bulunmadığı konusunda değerlendirme yapılmamış olup, talebin daha önce reddedilmesi nedeniyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

33. Açıklanan nedenlerle, yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin karara yönelik şikâyetler yönünden, başvuru konusu kararın 23/9/2012 tarihinden önce kesinleşmiş olduğu anlaşıldığından başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “*zaman bakımından yetkisizlik*” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurunun, “*zaman bakımından yetkisizlik*” nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**, yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına, 5/3/2013 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Zühtü ARSLAN

